

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Nicolaev Ghenadie,
Moraru Petru,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Costăș Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2014, în cauza penală privindu-1 pe

Gherman Anatolie Sergiu, născut la 15 noiembrie 1984, originar și domiciliat în r-ul Dondușeni, s. Corbu;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 03.01.2014-24.03.2014 (prima instanță)
2. 16.04.2014-26.11.2014 (instanța de apel)
3. 11.02.2015- 19.05.2015 (instanța de recurs ordinar).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Dondușeni din 24 martie 2014, Gherman Anatolie a fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Gherman Anatolie Sergiu a fost învinuit de faptul că, că în una din zilele lunii iulie 2013, în jurul orelor 01⁰⁰, avînd în posesie o bancnotă cu nominalul de 500 lei MD, știind cu certitudine că este falsă și urmărind scopul punerii acesteia în circulație, fără a comunica concubinei Iepure Natalia, că această bancnotă este falsă, i-a spus ultimei să ia bancnota din automobilul său și să achite serviciile taximetristului Osoianu Stanislav, iar restul să achite datoria de 200 lei cumnatei. Astfel prin acțiunile ilegale a lui Gherman Anatolie, părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu

material în sumă totală de 500 lei.

Aceste acțiuni, de către organul de urmărire penală, au fost calificate ca, punerea în circulație a biletelor BNM false, infracțiune prevăzută de art. 236 alin. (1) Cod penal.

Prima instanță a constatat lipsa laturei obiective a componentei de infracțiune, nefiind stabilit că inculpatul Gherman Anatolie a pus în circulație bancnota falsă cu nominalul de 500 lei.

3. Sentința fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Gherman Anatolie să fie condamnat în baza art. 236 alin. (1) Cod penal la 7 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, invocând că instanța de fond a pus la baza sentinței și a apreciat univoc numai declarațiile inculpatului și a concubinei acestuia Iepure N., ignorând declarațiile martorului Zainulin S. și părții vătămate Osoianu S. La fel, a menționat că prima instanță eronat a stabilit lipsa laturii obiective a infracțiunii imputate inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2014 a fost respins, ca nefondat, apelul declarat, cu menținerea sentinței atacate.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că instanța de fond legal și întemeiat a constatat că în acțiunile inculpatului nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, nefiind confirmat faptul că inculpatul a pus în circulație semne bănești false.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei, invocând că instanța de apel a menținut sentința de achitare, fără a da apreciere probelor prezentate din punct de vedere al pertinentei, utilității și veridicității, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Concomitent, recurentul a relatat că, prin declarațiile părții vătămate Osoianu Stanislav, ale martorilor Iepure Natalia, Zainulin Serghei, confruntările între învinuitul Gherman Anatolie și martorul Zainulin Serghei, inclusiv prin raportul de expertiză nr 6724 din 08 octombrie 2013 s-a dovedit cu certitudine faptul punerii în circulație a bancnotelor false de către Gherman A., or, martorul Zainulin S. a indicat direct că i-a spus lui Gherman A. că bancnota de 500 lei este falsă, iar martorul Iepure Natalia a indicat că inculpatul i-a zis să găsească bancnota de 500 lei și să achite serviciile taximetristului. Astfel, consideră că instanța de apel, a ignorat probele acuzației, luând pripit o decizie

de menținere a sentinței de achitare în privința inculpatului Gherman A., fără a se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apel de către procuror. A mai invocat, că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră, că acesta urmează a fi admis reieșind din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală (red. 27.10.2012), instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la examinarea apelului declarat de procuror nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, nu a răspuns la modul convenit la toate motivele invocate de apelant, în legătură cu ce în baza temeiului pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală urmează a fi casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit apelului declarat de către procuror (f.d. 166-168), criticându-se legalitatea și temeinicia sentinței, se invocă următoarele motive:

„- instanța de judecată nu a dat apreciere convenită declarațiilor martorilor Zainulin Serghei, Iepure Natalia, părții vătămate Osoianu Stanislav, inclusiv declarațiilor inculpatului referitor la faptul că nu l-a telefonat pe Zainulin S. ca să-i înainteze pretenții de ce i-a împrumutat o bancnotă falsă;

- instanța de judecată prin sentință a stabilit lipsa laturii obiective a infracțiunii, adică în ședința de judecată nu a constatat că Gherman Anatolie a pus în circulație bancnota falsă cu nominalul de 500 lei. Această apreciere a instanței o consideră ilegală din motivul că atât martorul Iepure Natalia cât și inculpatul Gherman Anatolie, declarațiile cărora au fost puse la baza emiterii sentinței au comunicat că „a rugat-o pe Iepure Natalia să-i ajute să caute bancnota de 500 lei pe care a împrumutat-o de la Zainulin Sergiu pentru a achita datoria”. Mai mult, prima instanță în sentința adoptată a explicat că punerea în circulație poate fi realizată prin efectuarea de plăți, adică în cazul nostru achitarea serviciilor taximetristului;

- eronat instanța a interpretat și textul din acuzare „să i-a bancnota din automobilul său și să achite serviciile taximetristului Osoianu Stanislav”, prin aceasta instanța a stabilit că nu a avut loc prestarea serviciilor de transportare a pasagerilor și efectuarea plății pentru serviciu prestat, deși din acest context reiese intenția inculpatului de a pune în circulație bani falși;

- instanța de fond eronat a apreciat actul de acuzare la calificarea juridică prin care stabilește că nu este imputat elementul obligatoriu al laturii obiective a infracțiunii „*utilizată pentru efectuarea plăților*”. Conform normei de drept prevăzute de art.236 alin.(1) Cod penal, punerea în circulație a semnelor bănești false, deja include calificativul utilizate pentru efectuarea plăților. Mai mult, instanța de judecată prin sentința sa explică că punerea în circulație se realizează prin efectuarea de plăți”.

Anume asupra acestor motive invocate în apel de procuror, instanța de apel nu s-a pronunțat sau s-a pronunțat superficial, fără argumentarea cuvenită.

Colegiul lărgit mai constată, că instanța de apel în motivarea soluției a descris practic motivarea sentinței primei instanțe, fără a se pronunța pe motivele apelului declarat de procuror, și anume că neîntemeiat instanța de fond a adoptat o hotărîre de achitare pe învinuirea adusă inculpatului în baza art. 236 alin. (1) Cod penal, motivînd că nu a fost dovedită vinovăția acestuia de comiterea infracțiunii incriminate, fără a motiva convingător, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, de ce declarațiile părții vătămate Osoianu Stanislav și martorilor Zainulin Serghei, Iepure Natalia, depuse atât în cadrul urmăririi penale, cât și-n cadrul ședințelor de judecată a instanțelor de fond și de apel nu sunt veridice, fiind apreciate critic pur declarativ.

Astfel, fiind interogat în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe (f.d. 114-116), partea vătămată Osoianu Stanislav a declarat că „ pe inculpat pînă la cele întîmplate nu l-a cunoscut. La 17 iulie 2013, seara, pe la ora 23:00, în calitate de taximetrist, a avut o chemare în s. Corbu, ajungînd pe loc unde a fost chemat, doamna și inculpatul Gherman se certau, i-au spus să o ducă în s. Antoneuca. Au adus bagajele și le-au pus în portbagaj. Cînd a ajuns în s. Antoneuca, doamna a luat copilul și s-a dus în casă spunîndu-i că acuș o să se răsplătească. El a scos bagajele din mașină pe care le-a pus la poartă și aștepta. Cînd a ieșit s-a achitat cu bancnota de 500 de lei și el i-a dat rest 300 lei. La moment nu a observat că bancnota este falsă, apoi a observat că bancnota era falsă. Avea la el 2 bancnote de 500 lei, una era a lui, de la bancă, iar a doua i-a transmis-o doamna. A doua zi a anunțat poliția. Bancnota era aproape că identică cu cele originale și era greu deodată de observat falsul. A căutat persoanele respective dar nu s-a întîlnit cu ele. Prin telefon acestea nu au recunoscut că bancnota este falsă. Mai apoi s-a întîlnit cu acestea și le-a propus să-i întoarcă banii, inculpatul nu a dorit, nu recunoștea că banii sînt a lui, nu vroia să spună de unde i-a luat, a spus că de la un prieten, cunoscut. A observat că bancnota este falsă cînd a pus alături a doua bancnotă, cea de la inculpat nu era așa ca celaltă. Soția inculpatului i-a restituit banii înapoi. Gherman A. simțea că este vinovat, dar nu spunea de unde a luat bancnota, s-a pierdit cînd i-a spus despre chestia dată”.

Din declarațiile martorului Surujiu Dumitru date în prima instanță (f.d. 124-127) rezultă că „ în vara anului 2013 l-a sunat Gherman Anatolie ca să se ducă în s.Rediu-Mare după o cutie de viteze, deaceia împreună cu Zainulin Serghei au venit la Gherman A. și toți au plecat în s.Rediu-Mare cu automobilul său, de unde de la Guranda Valentin au procurat cutia de viteze pe banii lui Gherman A., 200 lei, apoi s-au dus la o bătrînă Gangal Maria și au luat vin pentru care a plătit el 500 lei, banii i-a luat de la Zainulin S. și știa că acesta are bani falși, însă nu i-a spus lui Gherman A. că banii sînt falși. Apoi s-au întors în s.Corbu unde au mai stat și servit vin. Nu știe dacă Gherman A. a luat bani de la Zainulin S. I se pare că Iepure N. l-a rugat pe Zainulin S. să-i împrumute bani. Cînd a venit taxiul, el deja nu mai era acolo. Nu știa că Zainulin S. i-a dat lui Gherman A. bani, și nici transmiterea bancnotei nu a văzut, peste vreo lună a aflat despre aceasta.

Aceste declarații au fost susținute de către de către martorul Zainulin Serghei, care fiind interogat în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe (f.d.

128-131) a menționat că „în iunie-iulie 2013, împreună cu Surujiu D. s-au dus la Gherman A. cu care anterior au lucrat împreună, apoi s-au dus în s.Rediu-Mare cu automobilul lui Surujiu D. după o cutie de viteze. Gherman A. a luat cutia de viteze, a achitat banii, după ce au mers la o femeie și Surujiu D. s-a dus la ea și a cumpărat vin pe bancnota de 500 lei falși pe care i-a dat el din portmoneul său. Surujiu D. știa că bancnota este falsă. Gherman A. nu știa că el i-a dat lui Surujiu D. bani falși. Mai apoi Gherman A. l-a rugat să-i împrumute bani și fiind în stare de ebrietate, el i-a dat 500 lei lui Gherman A., spunându-i că bancnota este falsă, însă Surujiu S. nu a văzut cum i-a dat banii. Gherman A. a pus bancnota în buzunar și nu a avut nici o reacție. Gherman A. nu l-a întrebat de unde o are. I-a spus doar că are de dat datorii, dar cui anume nu a spus”.

Martorul Iepure Natalia în cadrul examinării cauzei penale în prima instanță (f.d. 118-122) a indicat că “ Gherman Anatolie este concubinul ei, iar pe Osoianu Stanislav pînă la cele întîmplate nu l-a știut. În ziua ceia la ei în ospeție au venit Iepure, Sîrbu V., Sîrbu A. și Fasola. Mai apoi au venit Surujiu D. și Zainulin S. După ce au vorbit ceva între ei, Gherman A. împreună cu Surujiu D. și Zainulin S. cu automobilul lui Surujiu D. au mers în s.Rediu-Mare pentru a lua o cutie de viteze pentru mașină, peste 4 ore, pe la ora 17.00 s-au întors, aveau piesa de schimb și 2 sticle cu vin. Gherman A. era în stare de ebrietate. Zainulin S. s-a lăudat că are bani, deaceia ea l-a rugat să-i împrumute niște bani însă el a refuzat. Gherman A. a mai servit 2 pahare cu vin și s-a culcat în automobil, iar Zainulin S. și Surujiu D. s-au dus acasă. Peste vreo 3 ore Gherman A. s-a trezit și a început să se certe cu ea fără motiv, striga, i-a spus să-și ia hainele și să se ducă la mama ei. Deoarece cumnata Iepure Maria care la acel moment se mai afla la ei, i-a împrumutat lui Gherman A. 200 de lei pentru piesa de schimb la automobil, a cerut să-i întoarcă banii înapoi. Atunci Gherman A. a spus că avea 500 lei și i-a pierdut. Au căutat în casă însă nu i-au găsit. Ea a găsit în mașină banii, 500 lei bătuți, însă soțului nu i-a spus că a găsit banii. A chemat taxiul și au plecat la Antoneuca unde s-a răsplătit cu taxistul Osoianu S. cu cei 500 lei. La bani nu s-a uitat, nu i-a examinat ca să observe că ei sînt falși, a primit rest 300 lei. Mai apoi șoferul a cerut banii înapoi spunînd că banii cu care s-a achitat erau falși. Cînd i-a comunicat soțului, el a răspuns că banii nu pot fi falși, iar mai apoi i-a spus că i-a împrumutat de la Zainulin Serghei, nu știe dacă aceștea au comunicat între ei pe această temă, însă mai înainte de aceasta ei au lucrat împreună”.

Colegiul lărgit constată că, instanța de apel nu a analizat și s-a expus într-un mod pur formal și foarte superficial asupra acestor declarații, indicând că „*instanța de fond întemeiat și legal a constatat în sentința pronunțată, că acțiunile lui Gherman A. nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate. Acest fapt este demonstrat și prin declarațiile martorilor Iepure N., Surujiu D., Zainulin S., Iepure M., cercetate atât în instanța de fond, cât și în cea de apel, prin care nu se confirmă faptul, că Gherman A. a pus în circulație semne bănești false, deoarece prin aceste probe nu s-a confirmat că ultimul i-a spus concubinei Iepure N. să i-a bancnota din automobilul său și să achite serviciile taximetrului, iar restul să achite datoria de 200 lei cumnatei. De asemenea instanța a reținut că inculpatul nu cunoștea despre faptul că bancnota respectivă era falsă, fapt confirmat prin declarațiile martorilor nominalizați*”.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit, consideră că instanța de apel, considerînd ca fiind neconfirmate prin careva probe concludente, pertinente și veridice declarațiile părții vătămate Osoianu Stanislav, neîntemeiat a dat o analiză critică și probelor înaintate de către acuzare, și anume: plîngerii cet. Osoianu S. (f.d. 4), procesului-verbal de cercetare la fața locului din 09.09.2013 (f.d. 7), raportului de expertiză nr. 6724 din 08 octombrie 2013 (f.d. 43-44), procesului-verbal de confruntare între învinuitul Gherman A. și martorul Zainulin S. (f.d. 81-82), procesului-verbal de confruntare între învinuitul Ghermn A. și martorului Surujiu D. (f.d. 83).

Aceste probe, majoritatea din ele examinate nemijlocit în instanța de apel, evident au rămas fără analiza cuvenită, fapt ce nu poate fi acceptat.

Referitor la argumentele invocate de către instanța de apel, precum că instanța de fond corect a constatat lipsa elementului constitutiv al infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (1) Cod penal și anume – latura obiectivă, Colegiul lărgit invocă următoarele.

Conform doctrinei penale, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (1) Cod penal constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiune. Acțiunea dată se înfățișează prin intermediul celor două modalități normative cu caracter alternativ: fabricarea și punerea în circulație. Punerea în circulație reprezintă operațiunea prin care produsul fabricării este introdus în angrenajul circulației financiare. Punerea în circulație poate fi realizată prin: efectuarea de plăți, schimburi, depuneri bănești la o instituție financiară, darea cu împrumut. Banii care se pun în circulație, trebuie să aibă capacitatea de a oferi o anumită credibilitate, adică să poată fi apreciate, la primul contact, în calitate de bani

autentici. Infracțiunea se consideră consumată din momentul transmiterii chiar și a unui exemplar de bani falși.

În acest sens, Colegiul lărgit consideră că instanța de apel a dat a apreciere sumară și incompletă declarațiilor indicate în apel susmenționate, din care rezultă intenția inculpatului Gherman A. de a pune în circulație bani falși, mai mult, martorul Zainulin S. a indicat direct că i-a spus lui Gherman A. că bancnota de 500 lei este falsă, iar martorul Iepure Natalia a relatat că inculpatul i-a zis să găsească bancnota de 500 lei și să achite serviciile taximetristului (f.d. 45). Totodată, însuși inculpatul Gherman A., fiind interogat în prima instanță (f.d. 142-145) a declarat că nu l-a telefonat pe Zainulin S. ca să-i înainteze pretenții de ce i-a împrumutat o bancnotă falsă, precum și faptul că alți bani, decât bancnota de 500 lei împrumutată de la Zainulin S., în gospodărie nu a avut, motiv din care inculpatul cu martorul Iepure Natalia a început a căuta bancnota dată pentru a achita serviciile taximetristului și datoria cet. Iepure Maria, astfel nu este clar de ce instanța de apel a ajuns la concluzia că nu s-a confirmat faptul utilizării bancnotei de 500 lei pentru efectuarea plății serviciilor de taxi ale părții vătămate Osoianu Stanislav.

Circumstanțele expuse duc la concluzia că, instanța de apel nu a judecat apelul procurorului referitor la învinuirea adusă inculpatului în baza art. 236 alin. (1) Cod penal în condițiile legii, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a adoptat o hotărâre motivată foarte superficial, care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept, prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului de pe rol, casării totale a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor

invocate de procuror în apel și ținând cont de motivele casării deciziei atacate să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Costăș Valentina, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2014, în cauza penală privindu-1 pe **Gherman Anatolie Sergiu**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu este supusă căilor de atac, pronunțată integral la 11 iunie 2015.

Președinte

Judecători

Ursache Petru

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Nicolaev Ghenadie

Moraru Petru